

Devlet Destekli Bitkisel Ürün Sigortası Genel Şartları

A. SİGORTANIN KAPSAMI

A.1. Sigortanın Konusu

Bu sigorta ile Tarım Sigortaları Havuzu, 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanununun 12'nci maddesine istinaden, Bakanlar Kurulu kararı ile kapsama alınan risklerin Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı olan parsellerde (açık alan) yetiştirilen sigortalı bitkisel ürünler ile bağ ve meyve bahçeleri için dolu ağı ve örtü sistemlerinde doğrudan neden olacağı maddi zararları sigorta bedeline kadar teminat altına alır.

Teminat altına alınan riskler poliçede belirtilir.

Bu genel şartların uygulanmasında, Devlet Destekli Bitkisel Ürün Sigortası Tarife ve Talimatları dikkate alınır.

A.2. Teminat Kapsamında Olan Haller ve Teminatların Tanımı

A.2.1. Teminat Kapsamında Olan Haller

Bu sigorta ile:

- Dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, sel ve su baskınının ürünlerde verdiği miktar kaybı,
- Dolunun yaş meyve, yaş sebze ve kesme çiçeklerde verdiği kalite kaybı,
- İsteğe bağlı olarak;

- * don riskinin yaş meyvelerde neden olduğu miktar kaybı,
- * dolu, dolu ağırlığı, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, sel ve su baskını, risklerinin dolu ağı ve örtü sistemleri ile bu sistemlerin altındaki ürüne verdiği zararlar,
- * dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, sel ve su baskını risklerinin arpa, buğday, çavdar, tritikale ve yulaf ürünlerinin sap kısmında neden olduğu miktar kaybı,
- * yaban domuzunun tarla ürünlerinde, sebzelerde ve fidanlarda neden olduğu miktar kaybı,

teminat kapsamına alınabilmektedir.

Sadece don riskine karşı sigorta yapılamaz.

A.2.2. Teminatların Tanımı

Dolu Teminatı; dolu tanelerinin, doğrudan çarpma etkisiyle ürünlerde meydana gelen miktar kayıpları ile arpa, buğday, çavdar, tritikale ve yulaf ürünlerinin sap unsurunda meydana gelen zararları,

Fırtına Teminatı; yağmur, kar ve dolu ile beraber olsun veya olmasın; münhasıran, fırtına (10 metre yükseklikte ve hızı 62 km/saatten fazla esen rüzgârlar) veya fırtına sırasında, rüzgârın devirdiği, sürüklediği veya attığı şeylerin çarpma etkisiyle,

Hortum Teminatı; dar bir alanda ani basınç değişikliği ile girdap şeklindeki çok şiddetli rüzgârın etkisiyle,

Yangın Teminatı; yangının, yıldırımın, infilakın veya yangın ve infilak sonucu meydana gelen duman, buhar ve hararetin etkisiyle,

Heyelan Teminatı; zemini kayalardan, yapay dolgu malzemesinden, döküntü örtüsünden veya topraktan oluşmuş kütlelerin, yerçekimi, eğim, aşırı yağış, su ve benzeri diğer kuvvetlerin etkisi altında, yerlerinden koparak aşağı ve dışa doğru hareketinin etkisiyle,

Deprem Teminatı; deprem ve yanardağ püskürmesinin, doğrudan neden olacağı yangın, infilak, yer kayması veya toprak çökmesi etkisiyle,

Sel ve Su Baskını Teminatı; çok yoğun yağış veya kar erimesi sonucunda ani su akıntılarının etkisiyle vadi, göl, nehir, çay, dere yatakları ve kanalların, büyük su kütlesi ile yüklenerek taşması ve aşırı yağışlar nedeniyle eğimli arazilerde meydana gelen şiddetli yüzey akışları sonucunda sigortalı parselde hasat edilmemiş ürünlerde oluşan zararları,

Kalite Kaybı; Teminatı; dolu tanelerinin çarpma etkisiyle veya doğrudan yaş meyve, sebze ve kesme çiçeklerde meydana gelen kalite kaybını ifade eder.

Ayrıca, isteğe bağlı olarak alınan;

Don Teminatı; hava sıcaklığının 0°C'nin altındaki derecelere düşmesi nedeniyle, doğrudan, yaş meyve miktarında meydana gelen miktar kaybını,

Dolu Ağırlığı; Teminatı; bağ ve meyve bahçelerindeki dolu ağı ve örtü sistemleri üzerinde biriken dolunun, gerek ağırlığı, gerekse kayması ve/veya düşmesi nedeniyle, ürünlerde meydana gelen miktar kayıpları ile dolu ağı ve örtü sistemlerindeki zararları, ifade eder.

Bu tanımlar, teminatların genel açıklaması olup, gerçekleşen riskin ürün üzerindeki etkisinin belirlenmesinde Tarım Sigortaları Havuzu eksper raporları esas alınır.

A.3. Teminatın Kapsamı ve Sigorta Bedeli

A.3.1. Teminatın Kapsamı

Bitkilerin teminat kapsamında olan kısımları, aşağıda belirtilmiştir.

- Tahıllarda, baklagillerde ve yağlı tohumlu bitkilerde, dane.
- Lifli bitkilerde, lif.
- Pamukta, kütlü pamuk.
- Ana ürünü gövde olan bitkilerde, gövde.
- Ana ürünü kök ve yumru olan bitkilerde, kök ve yumru.
- Ana ürünü çiçek olan bitkilerde çiçek.
- Ana ürünü yaprak olan bitkilerde, yaprak.
- Tohum için üretilen bitkilerde, ürünün tohumluk elde etmek amacıyla hasat edilen kısmı.

- ğ) Meyvesi yenen bitkilerde, meyve.
- h) Kesme çiçeklerde, bitkinin kendisi.
- ı) Yem bitkilerinde, tüm yeşil aksam.
- i) Fidelerde, bitkinin kendisi.
- j) Ekonomik olarak verime yatmamış meyve ve bağ fidanlarında, fidanın kendisi.
- k) Süs bitkilerinde soğan, rizom ve tohumdan üretilen fide.
- l) Meyve bahçeleri ve bağlarda, dolu ağ ve örtü sistemleri (örtü, direkler, teller, ankraj sistemi)
- m) Arpa, buğday, çavdar, tritikale ve yulaf ürünlerinin sap unsuru.

A.3.2. Sigorta Bedeli

Sigorta bedeli, ürünün ekili/dikili bulunduğu arazideki, toplam ürün miktarı/verimi ve birim fiyatı dikkate alınarak hesaplanan tutardır.

Sigorta ettiren/sigortalı ürün miktarını/verimini ve birim fiyatını; normal iklim, bakım ve piyasa koşullarında beklenen ve Tarım Sigortaları Havuzu tarafından belirlenen azami ve asgari sınırlar içinde beyan eder.

A.4. Teminat Dışında Kalan Haller

Aşağıda belirtilen haller nedeniyle, meydana gelen zararlar, sigorta teminatının dışındadır.

- a) Hasatları yapılarak bağ, bahçe ve tarlada bırakılmış veya kaldırılmış ürünlerde meydana gelen hasarlar,
- b) Her ne suretle olursa olsun, hasat gecikmesi sonucunda, üründe meydana gelen hasarlar,
- c) Dolu dışındaki yağışların ürünlere doğrudan verdiği zararlar,
- ç) Sigorta ettirenin/sigortalının veya fillerinden sorumlu olduğu kişilerin kastından veya ağır kusurundan kaynaklanan hasarlar ve kayıplar,
- d) Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu, nükleer atıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden kaynaklanan radyasyon veya radyoaktivite bulaşmalarının, ya da bunların gerektirdiği askeri ve inzibati tedbirlerin sebep olduğu hasar ve kayıplar (Bu bentte geçen yanma deyimi kendi kendini idame ettiren herhangi bir nükleer ayrışım olayını da kapsar),
- e) Kamu otoritesi tarafından, sigorta konusu yer ve ürünler üzerinde yapılacak tasarruflar sebebiyle, meydana gelen bütün hasar ve kayıplar,
- f) Grev, lokavt, kargaşa ve halk hareketleri ve kötü niyetli hareketler ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati hareketlerin sebep olduğu tüm hasarlar,
- g) Savaş, her türlü savaş olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, savaş ilan edilmiş olsun olmasın çarpışma, iç savaş, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler nedeniyle, meydana gelen bütün zararlar,
- ğ) Biyolojik ve/veya kimyasal kirlenme, bulaşma veya zehirlenmeler nedeniyle oluşacak zararlar dâhil olmak üzere, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj ile bunları önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla, yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucunda meydana gelen zararlar,
- h) Teminat kapsamındaki riskin gerçekleşmesine bağlı olarak, ortaya çıkan dolaylı zararlar,
- ı) Teminat kapsamındaki risklerin, meyve verme yaşına gelmiş ağaçlarda, meyve dışındaki yaprak, dal, gövde, kök ve benzeri kısımlarına vereceği hasarlar,
- i) Teminat kapsamındaki risklerin gerçekleşmesinden dolayı, sigorta dönemini takip eden yıllarda meydana gelen zararlar,
- j) Hava sıcaklığı 0°C'nin altına düşmediği halde, hava sıcaklığındaki ani değişiklikler nedeniyle üründe meydana gelen renk bozuklukları ve değer eksilmeleri,
- k) Dolu dışındaki risklerin ürünlerin kalitesine verdiği zararlar,
- l) Fırtına ve deprem nedeniyle, denizin kabarması sonucunda, ürünlerde meydana gelen zararlar,
- m) Teminat kapsamına giren hallerden kaynaklanmayan; su deposu, gölet ve baraj kapaklarının açılması veya patlaması/patlattılması sonucunda, ürünlerde meydana gelen zararlar,
- n) Yağışların etkisiyle sel ve su baskınına yol açabilecek göl, nehir, çay, dere ve kanallar taşmadığı halde taban suyu seviyesinin yükselmesi sonucunda, sigortalı parseldeki ürünlerde meydana gelen zararlar,
- o) Yağışların etkisiyle sel ve su baskınına yol açabilecek göl, nehir, çay, dere ve kanallar taşmadığı halde arazide meydana gelen su birikmelerinden kaynaklanan sigortalı parseldeki ürünlerde meydana gelen zararlar,
- ö) Su baskınlarını önlemek amacıyla yapılan engeller ile göl, nehir, çay, dere ve kanallar arasında kalan arazilerdeki ürünlerde meydana gelen zararlar,
- p) Su baskınlarını önlemek amacıyla yapılan nehir yatakları, seddeler ve su kanalları gibi tahrip olmuş olan alt yapı tesislerinin ıslah edilmemesi nedeniyle, sel ve su baskının ürünlerde neden olduğu zararlar,
- r) Poliçede belirtilen ürün ve çeşit ile arazide tespit edilen ürün ve çeşidin farklı olması durumunda meydana gelen zararlar,
- s) Teminat kapsamındaki bir risk gerçekleşsin ya da gerçekleşmesin üründe kültürel işlemlerin eksikliği nedeniyle meydana gelen verim kaybı,
- ş) Hastalık ve zararlılar ile yaban hayvanların neden olduğu kayıplar, (yaban domuzunun tarla ürünleri, sebzelere ve fidanlara verdiği zararlar hariç),
- t) Sadece meyve ağacı / omca üzerini örten kısmı, bitki bazlı dolu ağ ve örtü sistemleri, aktif halde olmayan sistemler ile dolu ağ ve örtü için tesis edilmeyen destek sistemleri,
- u) Teminat kapsamındaki riskin gerçekleşmesine bağlı olarak, sigortalının hasar sonrası gerekli bakım ve yetiştirme koşullarını yerine getirmemiş olması nedeni ile ortaya çıkan dolaylı zararlar,
- ü) Teminatın başlamasını tarif eden fenolojik evrelerden önce oluşan hasarlar.

A.5. Muafiyet ve Müşterek Sigorta

Meydana gelen zararın, ürün sigorta bedelinin belli bir oranına veya miktarına tekabül eden kısmının tazmin edilmemesi kararlaştırılabilir. Birinci fıkrada belirtilen muafiyetin yanı sıra; sigorta ettirenin/sigortalının, belirli bir müşterek sigorta oranıyla, hasara iştirak etmesi kararlaştırılabilir.

Belirlenen muafiyet ve müşterek sigorta oranı, Tarife ve Talimatlar ile poliçenin ön yüzünde belirtilir.

A.6. Sigorta Başvurusunun Kabulü

Tarım Sigortaları Havuzunun yetkilendirdiği sigorta şirketi/acente, sigorta ettiren/sigortalı tarafından doldurulan ön bilgi formunun kendisine ulaşması ile formdaki bilgilerin doğruluğunu Çiftçi Kayıt Sistemi kayıtları ile teyit ederek, başvuruyu kabul eder ve poliçeyi düzenler. Sigorta ettiren/sigortalı beyanı ile Çiftçi Kayıt Sistemi bilgilerinin farklı olması durumunda; poliçe, Çiftçi Kayıt Sistemindeki bilgilerin güncellenmesi halinde tanzim edilebilir.

Tarım Sigortaları Havuzu, sigortalanan parselin risk değerlendirme sonuçları çerçevesinde, sigortalananın uygun görülmemeyen risklere karşı teminat verilmemesini kararlaştırabilir.

Aynı parselde yetiştirilen ve Çiftçi Kayıt Sistemine ayrı ayrı kaydedilmiş her bir ürün türü ve çeşidi için ayrı ayrı poliçe düzenlenir.

Sigorta ettiren/sigortalı, sigorta başvurularını, aksi kararlaştırılmadıkça; ürünlere, risklere ve coğrafi bölgelere göre belirlenmiş olan tarihlerden önce yapar.

A.7. Bağ ve Meyve Bahçelerinde Kurulan Dolu Ağı ve Örtü Sistemlerinin Risk İnceleme-Değerlendirme Esasları

Bağ ve meyve bahçelerinde dolu ağı ve örtü sistemlerinin sigortaya kabulünden önce risk incelemesi yapılır.

Risk incelemesinde, aşağıdaki esaslar dikkate alınır.

- Sistemin yaşı,
- Dolu ağı ve örtü malzemesi ile ana direkler ve ara direklerin yeterlilik durumu,
- Direklerin kendi aralarındaki ve örtü malzemesi ile olan bağlantılarında kullanılan tutturucu elemanların görevini sağlıklı bir şekilde yerine getirebilecek tipte ve durumda olması,
- Örtü malzemesinin işlevini yitirmesine yol açacak deformasyonlar,
- Ankraj sisteminin varlığı ve yeterliliği.

A.8. Sigorta Sözleşmesinin Başlangıcı ve Sonu

Sigorta sözleşmesi; aksi kararlaştırılmadıkça, poliçede başlama ve sona erme tarihleri olarak yazılan günlerde, poliçenin düzenlendiği saatte başlar ve aynı saatte sona erer.

Poliçe bitiş tarihi, sigortalı/sigorta ettirenin poliçe tanzimi sırasında, sistemde belirlenen limitler dâhilinde, beyan ettiği ürün hasat tarihidir.

Teminat kapsamındaki risk nedeniyle, meydana gelen miktar ve kalite kayıpları, poliçede belirtilmiş olan sigorta dönemi ile sınırlıdır. Takip eden yıllardaki zarar etkisi, teminat kapsamı dışındadır.

A.9. Sigorta Teminatının Başlangıcı ve Sonu

A.9.1. Sigorta Teminatının Başlangıcı

Sigorta teminatı; poliçe düzenleme tarihinden itibaren, en erken 7 gün sonra olmak üzere aşağıda belirtilen bitki gelişme evresinde başlar.

A.9.1.1. Dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan (***) ile sel ve su baskını riskleri için;

- Tarla ve bahçede yetiştirilmek amacıyla, ekilmiş ürünlerde, bitkinin yeşermesi ve filizlenmesinden,
- Üzüm ve kivi asmalarında tomurcuk gözlerin uyanmasından(*),
- Muz bitkisinde, çiçek doğumunun başlamasından(*),
- Çilekte, bitkinin kol atmasından(*),
- Fındık ürününde, bahçedeki ocaklarda bulunan dişi çiçeklerin (Karanfilli tomurcukların) etrafını çevreleyen pulcuklardan ayrılıp, sap oluşturmaya ve ilk yaprakçıklar görülmeye başladıktan(*),
- Antepfıstığında dişi çiçeklerin oluşmasından(*),
- Kestanede dişi çiçeklerin gözle görülebilir hale gelmesinden(*),
- Cevizde yıllık sürgünlerdeki ilk yaprakçıkların oluşmasından,
- Trabzon hurmasında yapraklanmadan sonra çiçek taslaklarının ortaya çıkmasından(*),
- İncirde ilk meyve taslağı doğuşlarının görülmesinden,
- Dutta meyve taslaklarının oluşmasından,
- Diğer meyve ağaçlarında (Erik, hünnap, kayısı, kiraz, şeftali, nektarin, vişne, zeytin, armut, ayva, elma, muşmula, yenidünya, badem, nar, greylift, limon, mandalina, portakal, avokado, böğürtlen ve yabanmersini vb.), bahçenin fenolojik olarak, ilk çiçeklenme evresine(**) girmesinden, sonra başlar.
- Yağgölünde çiçek tomurcuklarının oluşmasından
- Fidelerde, bitkinin tutmasından,
- Meyve ve bağ fidanlarında fidanın tutmasından,
- Çayda ilk sürgün filizlerinin görülmesinden.

A.9.1.2. Don riski için;

- Üzüm ve kivi asmalarında, tomurcuk gözlerin uyanmasından(*),
- Muz bitkisinde, çiçek doğumunun başlamasından(*),
- Fındık ürününde, bahçedeki ocaklarda bulunan dişi çiçeklerin (Karanfilli tomurcukların) etrafını çevreleyen pulcuklardan ayrılıp, sap oluşturmaya ve ilk yaprakçıklar görülmeye başladıktan (*),
- Antepfıstığında dişi çiçeklerin oluşmasından (*),
- Kestanede dişi çiçeklerin gözle görülebilir hale gelmesinden(*),
- Cevizde yıllık sürgünlerdeki ilk yaprakçıkların oluşmasından,
- Trabzonhurmasında yapraklanmadan sonra çiçek taslaklarının ortaya çıkmasından(*),
- İncirde ilk meyve taslağı doğuşlarının görülmesinden,
- Dutta meyve taslaklarının oluşmasından,

h) Diğer meyve ağaçlarında (erik, hünnap, kayısı, kiraz, şeftali, nektarin, vişne, zeytin, armut, ayva, elma, muşmula, yenidünya, badem, nar, greyfurt, limon, mandalina, portakal, avokado, ahududu, böğürtlen ve yabanmersini vb.), bahçenin fenolojik olarak, ilk çiçeklenme evresine(**) girmesinden.

A.9.1.3. Yaban domuzu riski için;

- Tarla ve sebze ürünlerinde, bitkinin yeşermesi ve filizlenmesinden,
- Meyve ve bağ fidanlarında fidanın tutmasından, sonra başlar.

(*) Üzüm, kivi, muz, fındık, antepfıstığı, kestane, ceviz, Trabzon hurması ürünlerinde sözü edilen fenolojik evrelerin, parselin %90'ında %20 oranında gerçekleştiği zaman,

(**) İlk çiçeklenme evresi: Bir ağaçtaki/bitkideki çiçeklerin %5'inin açtığı zaman,

(***) Meyvelerde heyelan teminatı, poliçe başlangıç tarihinden itibaren başlar.

Sigortalı bahçede, ilk çiçeklenme evresindeki ağaç/bitki sayısının, toplam ağaç/bitki sayısına oranının % 90'ı aşması halinde, (farklı çeşitlerden oluşmuş olsa bile) don teminatının başladığına hükmedilir.

Bahçe içindeki ağaçlarda, fenolojik evrelerin gerçekleştiği tarihler bakımından farklılık arz eden çeşitlerin olması halinde, yukarıdaki durum, poliçede yazılı olan çeşit bazında değerlendirilir.

A.9.1.4. Dolu, Fırtına, Hortum, Yangın, Deprem, Heyelan ile Sel ve Su Baskınının Dolu Ağı ve Örtü

Sistemlerine verdiği zararlar için teminat; poliçe başlangıcından sonra yapılacak risk incelemenin onaylanması ile başlar, poliçenin bitiş tarihinde biter.

A.9.2. Teminatların Sonu

Sigorta teminatı; her hal ve koşulda, poliçede belirtilen bitiş tarihinde sona ermek kaydıyla, poliçe bitiş tarihinden önce;

- ürünün tam hasara uğraması,
- ürünün tamamının hasat edilmesi,
- sözleşmenin feshedilmesi, hallerinde sona erer.

B. HASAR ve TAZMİNAT

B.1. Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Sigorta Ettirenin/Sigortalının ve Acentenin Yükümlülükleri

Sigorta ettiren/sigortalı kayba uğramamak için hasar ihbarını, sigortacı ya da acentesi aracılığıyla, sistem üzerinden, rizikonun gerçekleştiği tarihten itibaren teknik olarak hasar tespitinin doğru, hatasız ve zamanında yapılmasını sağlayacak en kısa sürede Tarım Sigortaları Havuzu merkezine bildirmek zorundadır.

Ancak; bu süre, rizikonun gerçekleşme tarihinden itibaren don hasarlarında 10 günü, diğer hasarlarda 15 günü aşamaz. Poliçe bitiş tarihinden itibaren 15 gün geçtikten sonra hasar ihbarı yapılamaz.

Sigorta ettiren/sigortalı, rizikonun gerçekleşmesi halinde, aşağıdaki hususları acentesi aracılığıyla, Tarım Sigortaları Havuzuna bildirmekle yükümlüdür,

- Adı, soyadı ve adresi,
- T.C. Kimlik veya sigorta poliçe numarası,
- Rizikonun gerçekleştiği gün ve saat,
- Hasar nedeni,
- Zarar gören ürünün cinsi, türü ve çeşidi,
- Rizikonun gerçekleştiği arazinin ilçe, köy, mahalle ve mevkisi.

Acente, kendisine yapılan hasar ihbarlarını, gecikmeksizin Tarım Sigortaları Havuzu Merkezine ulaştırmakla yükümlüdür. Bu yükümlülük yerine getirilmediği takdirde, doğabilecek maddi kayıplar, sigorta şirketi kanalıyla, sorumlusuna rücu edilerek tazmin edilir.

Sigorta ettiren/sigortalı, Tarım Sigortaları Havuzunun isteği üzerine, rizikonun gerçekleşme nedenlerini, ayrıntılı şekilde belirlemekle, zarar miktarıyla, delilleri saptamakla, yararlı bilgi ve belgeleri gecikmeksizin Tarım Sigortaları Havuzuna veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperlerine vermekle yükümlüdür.

Yangın hasarlarında tazminat ödemesinin yapılabilmesi için sigortalı, savcılık sonuç kararını temin edip, Tarım Sigortaları Havuzuna vermekle yükümlüdür.

B.2. Koruma Önlemleri ve Kurtarma

Sigorta ettiren/sigortalı, bu sigortayla teminat altına alınan rizikoların gerçekleşmesi halinde, zararı önlemeye, azaltmaya ya da hafifletmeye yarayacak önlemleri almakla yükümlüdür. Bu çerçevede sigorta ettiren/sigortalı;

- Rizikonun gerçekleşmesinden, zararın belirlenmesine kadar geçen zaman içinde, hasara uğrayan ürünün gelişmesi için, sigortalı değilmişcesine, gereken bakımı göstermek ve bu amaçla, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından verilen talimatlara uymakla,
- Tazminat yükümlülüğü ve miktarının saptanması için Tarım Sigortaları Havuzunun veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperlerinin, sigortalı bitkisel ürünler ve bunlarla ilgili belgeler üzerinde yapacakları araştırma ve incelemelere izin vermekle,
- Zarar, Tarım Sigortaları Havuzu veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri tarafından belirleninceye kadar, sigorta konusu hasarlı ürün üzerinde, hasarın saptanmasını güçleştirecek veya hasar miktarını artıracak nitelikte, herhangi bir değişiklik yapmamakla, yükümlüdür.

Hasat edilebilecek hale gelmiş ürünlerde, hasar tespitinin yapılabilmesi için, Tarım Sigortaları Havuzunun veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperlerinin onayını almak kaydı ile hasarlı tarla, bağ ve bahçelerde zararı doğru tespit etmeye yardım edecek şekilde ve miktarda, uygun yerlerinden örnek kısımlar ve parçalar biçilmeksizin ve toplanmaksızın hasada devam edilebilir.

B.3. Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Tarım Sigortaları Havuzunun Hakları

Riziko gerçekleştiğinde, Tarım Sigortaları Havuzu veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri, sigorta kapsamındaki maddi değerleri koruma altına almak ve zararı azaltmak amacıyla, makul ve uygun şekillerde, hasara uğrayan yere girebilirler. Tarım Sigortaları Havuzu, bu şekilde hareket etmekle, herhangi bir tazminat sorumluluğu yüklenmiş olmaz ve sözleşme hükümlerinden doğan haklarının herhangi birinden feragat etmiş sayılmaz.

B.4. Hasarın Tespiti

Hasar tespitinin doğru, hatasız ve zamanında yapılması esastır. İlgili mevzuat gereği, hasar tespit ve incelemeleri Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri tarafından yapılır.

Sigorta edilmiş ürünlerde; teminat kapsamında, meydana gelen hasarın nedeni, niteliği ve miktarı, Tarım Sigortaları Havuzu veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperlerinin belirlemelerine göre taraflar arasında mutabık kalınmak suretiyle tespit edilir.

Taraflar, zarar miktarında anlaşamadıkları takdirde, sigortalı ikinci bir hasar tespiti yapılması için 3 gün içinde, Tarım Sigortaları Havuzundan yazılı olarak talepte bulunur.

Tarım Sigortaları Havuzu, talebin kendisine ulaştığı tarihten itibaren, 7 gün içinde, yeni bir hasar tespiti yapılması için Tarım Sigortaları Havuzu eksperini atar.

Hasar ihbarının asılsız yapıldığının belirlenmesi halinde, asılsız ihbar durumu, görevli eksperlerce tutanak ile kayıt altına alınır. Dosya bazında hesaplanan masraf tutarları sigorta şirketlerinden tahsil edilir.

Asılsız ihbar halleri aşağıda belirtilmiştir.

- a) Sigortalının/sigorta ettirenin ya da vekil tayin ettiği kişilerin risk analizi ya da hasar tespit işleminde, sigortalıya sigortalı olarak ya da sigortalı alanı göstermemesi,
- b) Sigortalı alanda ekili/dikili ürün bulunmaması,
- c) Sigortalı alandaki ürünün hasar tespitinden önce hasat edilmiş olması.

B.5. Tazminat Hesabı

Hasar tespitinde belirlenen ve tazminatın hesabında esas alınacak hasar oranı, eksik beyan durumları hariç olmak üzere, Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri tarafından belirlenen gerçek verim üzerinden hesaplanan sigorta bedeline uygulanır.

Muafiyeti geçmeyen hasarlar ödenmez.

Tazminat hesabında hasar miktarının poliçede belirtilen muafiyeti aşan kısmı esas alınır.

Sigorta bedeli üzerinden hesaplanan muafiyet tutarı indirildikten sonra kalan zarar miktarı üzerinden müşterek sigorta tutarı hesaplanarak tazminat tutarından indirilir.

Kısmi hasarlara ilişkin ödemeler, hiç bir zaman tam hasar halinde ödenecek tazminatı aşamaz.

Tazminatın hesabı; muafiyet, varsa müşterek sigorta ve daha sonra sovtaj tutarları dikkate alınarak, Tarife ve Talimatlarda belirtildiği şekilde yapılır.

Ödenecek en yüksek tazminat oranı Tarife ve Talimatlarda belirtilen oranla sınırlıdır.

B.6. Erken Dönemde Gerçekleşen Hasarlarda Ekim / Dikim Masrafı

Sigortalı ürünün tamamının veya bir kısmının, yeniden ekim/dikime imkân veren, erken bir gelişme devresinde hasara uğraması durumunda; Tarım Sigortaları Havuz eksperleri tarafından, aynı ürünün yeniden ekim/dikimine karar verilmesi halinde, sigortalının, hasar tarihine kadar, hasar gören ürüne yapmış olduğu tespit edilen ekim/dikim ve bakım masrafları, Tarife ve Talimatlarda belirtilen esaslara göre ödenir. Yeniden ekim dikime karar verilirse poliçe aynı şartlarla devam eder.

Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri tarafından, farklı bir ürünün, yeniden ekim/dikimine karar verilmesi halinde, sigortalının, hasar tarihine kadar, hasar gören ürüne yapmış olduğu tespit edilen ekim/dikim ve bakım masrafları Tarife ve Talimatlarda belirtilen esaslara göre ödenir. Mevcut poliçe, Tarife ve Talimatlarda belirtilen gün esasına göre iptal edilir. Yeni ürün için ayrı bir poliçe düzenlenebilir.

Ekim/dikim için ödenen masraf tutarı, yeniden ekim/dikimi yapılan üründe, meydana gelebilecek hasar bedelinden mahsup edilir.

Aşağıda belirtilen haller, yeniden ekim/dikim kapsamı dışındadır,

- a) Poliçede belirtilen miktarın üzerinde, ürün elde edileceğinin belirlenmesi.
- b) Üretim yılı içinde, daha önce yeniden ekim/dikim ödemesi yapılmış olması.
- c) Yeniden ekim/dikim koşullarının, elverişli olmadığının belirlenmesi.

B.7. Tazminatın Ödenmesi

Hasar dosyasının tamamlanmasından sonra, kesinleşmiş olan tazminat miktarı, en geç 30 gün içerisinde sigortalıya ödenir.

Rizikonun gerçekleşmesinin, sigortalı ürün üzerindeki sonuçlarının tespit edilebilmesi için ürünün fenolojik evre olarak hasat döneminin beklenmesi zorunludur.

Tazminat, hasat tarihinden önce ödenmez. Ancak ürünün tamamen hasarlanması halinde tazminat sigortacılık ilkeleri dahilinde poliçe bitiş tarihinden önce ödenir.

Tazminat ödeme tarihinde, muaccel hale gelen ve sigorta ettiren/sigortalıya ait tüm poliçelere ilişkin ödenmemiş prim borçları, alacaklı sigorta şirketinin beyanı doğrultusunda, tazminattan mahsup edilebilir.

Sözleşme süresi içinde, kısmi hasarların oluşması durumunda, toplam tazminat tutarı, poliçe bitimi sonrası bir defada ödenir.

Tazminat ödemeleri, banka kanalı ile sigorta ettiren/sigortalı adına yapılır. Ödenen tazminat miktarının sigortalı, tarafından bankacılık işlemlerinin gerektirdiği sürede alınmaması nedeniyle Tarım Sigortaları Havuzu hesabına dönmesi halinde, gecikme ileri sürülerek, faiz veya munzam zarar talebinde bulunulamaz.

Yanlış veya eksik bilgilendirme sonucunda, sigorta ettirenin uğrayacağı zararlar, sigorta şirketi ve tüm satış kanalları tarafından tazmin edilir.

B.8. Tazminat Miktarının Eksilmesi veya Tazminat Hakkının Düşmesi

Rizikonun gerçekleşmesi durumunda, sigorta ettiren/sigortalının yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucu, zarar miktarında bir artış olursa, bu suretle artan kısım, ödenecek tazminattan indirilir.

Sigorta ettiren/sigortalı, teminat kapsamındaki bazı risklerin gerçekleşmesine kasten sebep olur veya zarar miktarını kasten artırıcı eylemlerde bulunursa, sözleşmeden doğan hakları düşer.

Sigortalı ürünün, sigorta/teminat başlangıç tarihinden önce hasara uğradığı tespit edildiği takdirde, bu hasara ilişkin tazminat talebi reddedilir.

B.9. Hasar ve Tazminatın Sonuçları

Rizikonun gerçekleşmesi ile sigortalı ürünün bütününde, tam hasar meydana geldiği takdirde, sigorta teminatı sona erer.

Kısmi hasarlarda sigorta teminatı, poliçede belirtilen bitiş tarihine veya bitiş tarihinden önce hasat edilene kadar, meydana gelebilecek, teminat kapsamındaki diğer hasarlar için devam eder.

Tarım Sigortaları Havuzu, yaptığı tazminat ödemesi tutarınca, hukuken sigortalı yerine geçer ve sigorta ettirenin/sigortalının, zarardan dolayı üçüncü şahıslara karşı ortaya çıkan yasal hakları, tazmin ettiği bedel nispetinde, Tarım Sigortaları Havuzuna intikal eder. Sigorta ettiren/sigortalı, Tarım Sigortaları Havuzuna ikame edebileceği davaya yararlı ve elde edilmesi mümkün belge ve bilgileri vermeye zorunludur.

C. ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

C.1. Sigorta Priminin Ödenmesi, Tarım Sigortaları Havuzunun Sorumluluğunun Başlaması ve Sigorta Ettirenin Temerrüdü

Bu genel şartlar çerçevesinde akdedilen sigorta sözleşmesi, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından yetkili kılınan, sigorta şirketi aracılığıyla yapılır.

Sigorta ettiren/sigortalının, prim yükümlülüğünün tamamının veya primin taksitle ödenmesi kararlaştırılmışsa, peşinatın, sözleşme yapılır yapılmaz ve en geç poliçenin teslimi karşılığında ödenmesi gerekir. Aksi kararlaştırılmadıkça, prim veya peşinat ödenmediği takdirde, poliçe teslim edilmiş olsa dahi, Tarım Sigortaları Havuzunun sorumluluğu başlamaz ve bu husus, poliçenin ön yüzüne yazılır.

Prim ödeme borcunda temerrüde düşülmesi halinde, genel hükümler uygulanır.

C.2. Sigorta Ettirenin/Sigortalının Sözleşme Yapıldığı Sırada Beyan Yükümlülüğü

Tarım Sigortaları Havuzu bu sigortayı, sigorta ettirenin/sigortalının ön bilgi formunda ve eklerinde yazılı beyanı ile sigortalının Çiftçi Kayıt Sistemi bilgilerine dayanarak yapar.

Tarım Sigortaları Havuzu, gerekli gördüğü her durumda, risk analizi yaparak, poliçe tanzim edilmiş olsa bile prim fiyatında artırım yapabilir.

Sigortalının kendisine ait farklı parsellerde yer alan ürünler için, ayrı ayrı poliçe düzenlemesi esastır. Farklı parsellerde yer alan ürünlerin, tek bir parseldeymiş gibi sigortalatılması halinde meydana gelecek zararlar, en fazla sigortalı parselde yer alan ürünlerin sigorta bedeli ile sınırlıdır.

Sigorta ettirenin/sigortalının beyanının, gerçeğe aykırı veya eksik olduğunun tespit edilmesi halinde, sözleşmenin yapılmamasını veya daha ağır şartlarla yapılmasını gerektirecek durumlarda; Tarım Sigortaları Havuzu, durumu öğrendiği tarihten itibaren, 15 gün içinde sözleşmeden cayabilir veya sözleşmeyi yürürlükte tutarak, aynı süre içinde prim farkını talep edebilir.

Sigorta ettirenin, 10 gün içinde talep edilen prim farkını ödememesi halinde, sözleşme başka bir ihtara gerek kalmaksızın, kendiliğinden feshedilmiş olur.

Caymanın veya feshin hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi (fiili olarak rizikosu sona eren teminatlara ait olan hariç), kısa dönem esaslı üzerinden hesaplanır ve fazlası iade edilir.

Sigorta ettirenin/sigortalının, kasıtlı olarak, gerçeğe aykırı veya eksik beyanda bulunduğu ve bunun rizikonun gerçekleşmesi veya tazminat miktarına etkisi olduğu anlaşılırsa; Tarım Sigortaları Havuzu, riziko gerçekleşmiş olsa bile, tazminat ödemeksizin, sözleşmeyi feshedebilir.

Rizikonun gerçekleşmesinden sonra, sigorta ettirenin/sigortalının ihmali ile beyan yükümlülüğü ihlal edildiği takdirde, bu ihlal, tazminatın veya bedelin miktarına yahut rizikonun gerçekleşmesine etki edebilecek nitelikte ise, ihmalin derecesine göre tazminattan indirim yapılır. Sigorta ettirenin kusuru kast derecesinde ise beyan yükümlülüğünün ihlali ile gerçekleşen riziko arasında bağlantı varsa, sigortacının, tazminat veya bedel ödeme borcu ortadan kalkar; bağlantı yoksa sigortacı, ödenen primle ödenmesi gereken prim arasındaki oranı dikkate alarak, sigorta tazminatını veya bedelini öder.

Süresinde kullanılmayan, cayma veya prim farkını talep etme hakkı düşer.

C.3. Sigorta Ettirenin/Sigortalının Sözleşmenin Devamı Sırasında Yükümlülükleri

Sigorta ettiren/sigortalı, sigortalı ürünle ilgili toprak işleme, sulama, budama, seyreltme, ilaçlama, gübreleme, yabancı ot mücadelesi vb. gibi gerek don etkisini azaltıcı ve gerekse zaten yapmak durumunda olduğu tarımsal işleri, zamanında yerine getirmekle yükümlüdür.

Sigorta ettiren/sigortalı, bu yükümlülüklerini yerine getirmez ve bunun sonucu, ziyan ve hasar miktarında bir artış olursa, tazminatın ödenmemesi hakkı doğar.

C.4. Sigorta Ettirenin/Sigortalının Sigorta Süresi İçinde İhbar Yükümlülüğü ve Sonuçları

Sigorta sözleşmesinin düzenlenmesinden sonra poliçe üzerinde veya çiftçi kayıt sisteminde yer alan bilgilerde herhangi bir değişiklik olduğu takdirde, sigorta ettiren/sigortalı, derhal ve makul nedenlerin varlığı halinde, en geç 10 gün içinde, durumu Tarım Sigortaları Havuzuna yazılı olarak bildirmekle yükümlüdür.

Değişiklik, Tarım Sigortaları Havuzunun sözleşmeyi yapmamasını veya daha ağır şartlarla yapmasını gerektiren hallerden ise,

a) Tarım Sigortaları Havuzu, değişikliği öğrendiği tarihten itibaren, 1 ay içinde sözleşmeyi feshedebilir veya prim farkını talep etmek suretiyle, sözleşmeyi yürürlükte tutabilir.

b) Sigorta ettirenin/sigortalının, 10 gün içinde, talep edilen prim farkını ödememesi halinde, sözleşme başka bir ihtara gerek kalmaksızın kendiliğinden feshedilmiş olur.

Feshin hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi, riskin özelliğine göre, kısa dönem esaslı üzerinden hesaplanır ve fazlası iade edilir.

Süresinde kullanılmayan, feshin veya prim farkını, talep etme hakkı düşer.

Değişiklik, rizikoyu hafifletici nitelikte ve daha az prim uygulamasını gerektirir hallerde ise; Tarım Sigortaları Havuzu, bu değişikliğin yapıldığı tarihten, sözleşmenin sona ermesine kadar geçecek süre için gün esasına göre hesap edilecek prim farkını, sigorta ettirene iade eder.

Tarım Sigortaları Havuzunun, sözleşmeyi yapmamasını veya daha ağır şartlarla yapmasını gerektiren değişiklik hallerinde;

a) Tarım Sigortaları Havuzu durumu öğrenmeden önce,

b) Tarım Sigortaları Havuzunun feshin ihbarında bulunabileceği süre içinde,

c) Feshin ihbarının hüküm ifade etmesi için geçecek süre içinde;

riziko gerçekleşirse, değişikliğin bildirilmesinde, sigorta ettirenin ihmalinin bulunduğu veya kastı bulunması halinde dahi, rizikonun gerçekleşmesi veya tazminat miktarıyla, beyan edilmesi gereken değişiklik arasında, bağlantı bulunmadığı hallerde; tazminat, tahakkuk ettirilen prim ile tahakkuk ettirilmesi gereken prim arasındaki orana göre ödenir. Sigorta ettirenin/Sigortalının, değişikliği kasten bildirmedeği durumlarda beyan eksikliği ile rizikonun gerçekleşmesi veya tazminat miktarı arasında bağlantı olması halinde, Tarım Sigortaları Havuzu, tazminat ödenmeksizin sözleşmeden cayabilir. Değişikliğin kasten bildirilmediği hallerde, bu değişiklik ile riziko arasında bağlantı olması halinde, sigortacı ödeme yapmaksızın, cayma hakkını kullanabilir. Kasıt olmadığı hallerde ise; sigorta ettirenin/sigortalının, ihmali derecesine göre belirlenecek bir oranda, tazminattan indirim yapılabilir. Sigorta ettirenin hiçbir neden yokken sözleşmeden cayma süresi, poliçe tanzim tarihinden itibaren 7 gündür. Varsa, risk inceleme ve hasar tespit masrafı cayma hakkını kullanan sigortalıdan tahsil edilir.

Ürünün türüne göre A.9.1 maddesinde belirtilen teminat başlangıcından önce, herhangi bir nedenle, sigortalı ürünün tamamen ortadan kalkması durumunda, sözleşme iptal edilerek, tahsil edilmiş prim tutarı, sigorta ettirene/sigortalıya iade edilir.

Sözleşme süresi içinde, fiili olarak rizikosu sona eren teminatlar için sözleşmenin feshi durumunda, söz konusu teminat için prim iadesi yapılmaz. Riski devam eden diğer teminatlar için prim, kısa dönem esasına göre hesaplanır.

Sigorta ettiren/sigortalı, bir hasar meydana gelmeden önce olmak kaydıyla, verim yükseltme talebinde bulunabilir. Bu talebin, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından uygun bulunması halinde, verim artış miktarı kadar zeyil düzenlenir ve prim farkı tahsil edilir.

Teminat kapsamı dışındaki nedenlerle, verim indirimi taleplerinde, gün esasına göre prim iade edilir. Ancak, don teminatı başlangıcından sonra yapılacak verim indirim taleplerinde, hiçbir şekilde don teminatı primi iade edilmez. Meyvelerde, don teminatı başlamadan önce teminat kapsamı dışındaki nedenlerle verim azalması veya hiç olmaması söz konusu ise; bu durum, teminat başlangıcından itibaren, en geç 10 gün içinde bildirilmek zorundadır. Süresinde yapılmayan bildirimlerde, verim indirim zeyil veya poliçe iptali yapılmaz.

C.5. Birden Çok Sigorta

Sigortalanmış ürünler üzerine; sigorta ettiren/sigortalı, başka sigortacılarla, aynı rizikolara karşı, başka sigorta sözleşmesi yapamaz.

C.6. Menfaat Sahibinin Değişmesi

Sözleşme süresi içinde, menfaat sahibinin herhangi bir suretle değişmesi ve bu değişikliğin belgelenmesi halinde, sigortanın hükmü devam eder ve sigorta ettirenin/sigortalının; sözleşmeden, doğan hak ve yükümlülükleri, değişiklik tarihinden itibaren yeni sahibine geçer.

C.7. Tebligatlar

Bu genel şartlar çerçevesinde taraflar arasında yapılacak tüm tebligatlarda, Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

C.8. Sırların Saklı Tutulması

Bu sözleşmenin uygulanmasında, ilgili tarafların, 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun "Sır Saklama Yükümlülüğü" başlıklı, 31/A maddesi kapsamındaki sorumlulukları saklıdır.

C.9. Yetkili Mahkeme

Sigorta sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlıklarla ilgili olarak, uyuşmazlık konusu olayın üyelik tarihinden sonra meydana gelmiş olması halinde, Sigorta Tahkim Komisyonuna başvurulabilir. 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 30 uncu maddesinin on ikinci fıkrasında belirtilen tutara kadar olan kararlar her iki taraf için de kesindir. Sigorta Tahkim Komisyonuna başvuru ile ilgili ayrıntılı bilgi www.sigortatahkim.org adresinden edinilebilir. Sigorta sözleşmesinden doğan anlaşmazlıklar nedeniyle, ilgili taraflar aleyhine açılacak davalarda, yetkili mahkeme; Tarım Sigortaları Havuzu merkezinin veya sigorta şirketi/acentesinin ikametgâhının veya rizikonun gerçekleştiği yerin bulunduğu il merkezinde; Tarım Sigortaları Havuzu ya da sigorta şirketi/acente tarafından açılacak davalarda ise, davalının ikametgâhının bulunduğu yerin il merkezindeki ticaret davalara bakmakla görevli mahkemedir.

Sigorta ettiren/sigortalı, B.4. maddesinde yer alan süreç tamamlanmadan, hukuki yollara başvuramaz.

C.10. Zamanaşımı

Sigorta sözleşmesinden doğan bütün talepler, iki yılda zaman aşımına uğrar.

C.11.Yapılacak Değişiklikler

Genel Şartlar ile Tarife ve Talimatlarda yapılacak prim artışı gerektirmeyen değişiklikler, sigortalı lehine olması durumunda sigortacılık ilkeleri dahilinde zeyil işlemine gerek olmadan poliçeye dâhil edilir.

C.12. Yürürlük

Bu genel şartlar 01/ 01/2016 tarihinde yürürlüğe girer.